

PESTVÁR- MEGYEI

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

VÁRMEGYEI JELLEGŰ TÜZRENDÉSZETI LAP
A PEST-PILIS-SOLT-KISKUNVÁRMEGYEI TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJAMegjelenik
minden hó első csütörtökénFelelős szerkesztő és kiadó
PAP GEDEON Ő. T. parancsnok
Kiadóhivatal KiskunmajsánElőfizetési ára egész évre 4.— kor.
Hirdetések megállapodás szerint

Tájékoztató

Magyar Országos Tűzoltó Szövetség

Székhely: Budapest. Iroda: VII., Rákóczy-ut
38. IV. em. Hivatalos órák délután 2—5.
Elnök: gróf Széchenyi Viktor. Főtítkár:
Breuer Szilárd.

Magyar Tűzoltó Tisztek Országos Egyesülete

Budapest, VIII., Kun-utca 2. (Hivatalos óra
hétköznapokon d. u. 5—6.) Elnök: Jenicsék
Andor, főtítkár: Blaschnek Hugó, titkár: Ud-
vardy Aladár.

Pestvármegyei Tűzoltó Szövetség

Székhely: Budapest, Vármegyeház. Ügyvivő
alelnök: Serfőző Géza. Titkár: ifj Bitskey Illés
Tápiószéle.

Tűzoltó muzeum

Budapest, VIII., Kun-utca 2. Főörség.

Budapesti hiv. tűzoltóság

Főörség VIII., Kun-utca 2.

Budapesti önkéntes tűzoltóság

VIII., Kun-utca 2.

Budapesti Önk. Mentő Egylet

V. Markó-utca 22.

Szaklapok

Tűzrendészeti Közlöny

A M. O. T. Sz. hivatalos lapja. Felelős szer-
kesztő: Maľkusovszky Béla. Helyettes szerk.:Erdély Ernő. Kiadóhivatal: Az Orsz. Tűz-
oltó Szöv. irodája, Budapest, VIII., Rákóczy-
ut 38. sz.

Tűzvédelem

Országos jellegű szaklap. Felelős szerkesztő:
dr. Vass János, Eger. Szerkesztőség és kiadó-
hivatal: Eger, Vármegyeház.

Pestvármegyei Tűzrendészeti Közlöny

Pestvármegyei To. Szövetség hivatalos lapja
Szerkeszti: Pap Gedeon. Szerkesztőség és
Kiadóhivatal: Kiskunmajsa.

Tűzrendészeti Lapok

Jásznagykunszolnokmegyei To. Szöv. hiva-
talis lapja. Szerkeszti: Csatár Andor. Szer-
kesztőség és kiadóhivatal: Szolnok.

Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny

Vasvármegyei To. Szövetség hivatalos lapja.
Szerkeszti: Barabás István. Szerkesztőség és
kiadóhiv.: Vasvár.

Tűzrendészet

Szerkeszti: Lukács Gyula. Szerkesztőség és
kiadóhivatal: Zsarnóca (Bars megye).

Illustrierte Feuerwehr-Zeitung

Német szaklap. Szerkeszti: Groidl József.
Szerk. és kiadóhiv.: Pozsony.

Mentők Lapja

A mentésügy orsz. szervezésének hiv. lapja.
Szerkeszti: dr. Kovách Aladár, Szerk. és ki-
adóhivatal: Budapest, V., Markó-utca 22.

KÖHLER ISTVÁN

(ezelőtt GEITTNER és RAUSCH tulajdona)

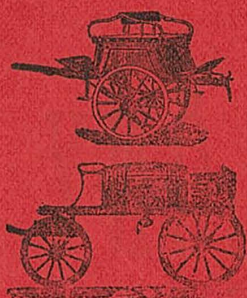
tecskendő, szivattyú és tűzoltószer gyára

Iroda és mintaraktár:

Budapest, VIII., József-körut 14. sz.

Gyár:

Felsővaspálya-utca 5. sz.

Mátrai Antal és Tsa

Részvénytársaság

Budapest, VI. kerület, Teréz-körut 33. szám.

Tűzoltólétrák és felszerelések legolcsóbb beszerzési forrása

Testületek és hatóságoknak részletfizetés mellett.

Beszerzési források

Tűzoltószergéyak

Budapesti Szivattyu és Gépgyár Részv.-Társ.
Bp., IV., Váci-utca 9.
Feik és Tréba, Bp., V., Lipót-körut 22.
Köhler István, Bp., VIII., József-körut 14.
Mátrai Antal és Tsa, Bp., VI., Teréz-körut 33.
Műszaki és Gépipari Részvénytársaság, Bp.,
V., Alkotmány-utca 25.
Seltenhofer Frigyes Fiai, Sopron.
Sternberg és Kálmán, Budapest, VIII., József-körut 35.
Walsér Ferenc, Bp., Csángó-utca 6 b.

Bélyegző

Bienenstock Lipót és Fia, Bpest, IV., Deák
Ferenc-utca 23.

Egyenruházat

Hartmann S. és Fiai, Bp., VII., Károly-körut 9.
Jelinek Ede, Bp., VII., Dob-utca 4.
Némethi Ferenc, Kismarton.
Tiller Mór, Bp., IV., Váci-utca 35.
Szabóiparosok Termelő-Szövetkezete Bpest,
VII., Hársfa-utca 24.

Hangszerek

Wagner hangszerkirály, Budapest, VIII., József-körut 14.
Reményi Mihály, Bp., VI., Király-utca 28.
Horn Lajos, Apatin (Bács m.)

Létrák

Mátrai A. és Tsa, Bp., VI., Teréz-körut 33.

Műszerek

Marx és Mérey, Bp., Butcsu-utca 7.

Minimax

Magy. Minimaxgyár, Bp., VII., Kertész-u. 43.

Mentő cikkek

Salvator kötszergyár, Bp., Nagymező-utca 4.

Meghívók

Körjegyzői nyomda, Trecsen.
Schwarz Artur, Kiskunmajsa.

Távkongatók

Gr. Torockay és Tsa Bp., VI., Szív-utca 32.

Telefon

Bodnár és Tsa, Bp., VI., Gyár-utca 13.

Tűmitő lemez

„Tauril“ közp. elárusító iroda, Bp. Gyár-u. 48.

Tűmlők

Klinger Henrik, Bp., V., Szabadság-tér 10.
Első Magyar Fém-tűmlőgyár, Budapest, VI.,
Podmaniczky-utca 27.

Tűzijáték

Emmerling Adolf, Bp., Gróf Károlyi-u. 26.

Világítási eszközök

Magy. Fém- és Lámpaárugyár Bp.-Kőbánya.
Magy. Acetylen Rt. Bp., T. V. Acetylen villa.
Lang Jakab és Fia, Bp., József-körut 15.
Bárdi József, Bp., VI., Gyár-utca.
Lakos Nándor és Tsa, Bp., Damjanich-u. 30.

Színházi vészlámpa és villamos kézilámpák

Korányi Márton, Bp., Ferenciek-tere 3.

Zászlók

Rétay és Benedek, Bp., VI., Váci-ut 59.
Herz Emma Bp., Kossuth Lajos-utca 6.
„Viktória“ zászlógyár, Budapest.

A „MINIMAX“

szabadalmazott kézi **tűzoltókészülék**, mely hivatva van a tüzet még **keletkezésében elfojtani**, gyűlés és báltermekben **nem szabadhiányoznia**, mert csak ezekkel lehet a kitérő tüzet, esetleg

egy, az ököritóihoz hasonló katasztrófát megelőzni. A készülékek beszerzését a m. kir. belügyminiszter ur 5499. sz.rendeletében ajánlja és az összes vármegyei hatóságok községek részére a beszerzést elrendelték.

A „MINIMAX“ készülékek árai darabonként teljesen felszerelve 60 korona — azzal a kötelezettséggel, hogy a készülékeket karban tartjuk, felülvizsgálattal és a szükséges töltéseket díjtalanul adjuk. A „Minimax“ készülékek Magyarországon magyar munkások által készíttetnek és eredeti bizonyítványok igazolják, hogy több mint 800 esetben kitűnő szolgálatot tettek.

Képviseelőket keresünk.

Felvilágosítást díjtalanul adunk.

Magyar Minimax Részvénytársaság Budapest, VI. Rózsa-u. 85.

PESTVÁR- MEGYEI

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

VÁRMEGYEI JELLEGŰ TÜZRENDÉSZETI LAP

A PEST-PILIS-SOLT-KISKUNVÁRMEGYEI TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik
minden hó első csütörtökén

Felelős szerkesztő és kiadó
PAP GEDEON Ű. T. parancsnok
Kiadóhivatal Kiskunmajsán

Előfizetési ára egész évre 4.— kor.
Hirdetések megállapodás szerint

Közgyűlés előtt.

Vármegyei Szövetségünk f. hó 25-én tartja rendes őszi közgyűlését. Itt a kínálkozó alkalom, hogy ügyünk irányában viseltetett szeretetünket, buzgalmunkat kifejezésre juttathassuk.

Uj vért az erekbe! Meg kell mutatnunk, hogy Pestvármegye tűzoltói méltók régi hirnevükhöz. Hogy szövetségünk nem csak papirosan van meg, de kellő vezetés mellett működésre és intenzív fejlődésre is képes. A hosszú tespedésből, mely a dicőséges multat követte, fel kell ráznunk, fel kell lármáznunk közönségünket, régi hiveinket. Kijelölni az utat a jövő haladásra. A mi hanyatlásunk sokkal szégyenletesebb, mint azoknak a vármegyéknek szomorú helyzete — hol szövetség még ezideig nem alakult. Nekünk egy fényes multra visszatekinteni van módunkban, mely nem csak biztatni és bátorítani van hivatva a további küzdelemre, de egyenesen kényszerítő sullyal is üz, hajt. Előre! Mert a lejtőn nincs megállás! Vagy összes izmainknak teljes megfeszítésével kell nyomolnunk előre, fel — vagy eszeveszett gyorsasággal rohanunk vissza a kezdetlegesség sötétjébe — szegett szárnyakkal, szégyenpirtól égő sötét arccal. S ezt egy ország tűzoltó nemzedékének gunyakaja kíséri megsemmisítő kardalban.

A közgyűlést megelőzőleg folyó hó 22-én pénteken tartja az igazgató választ-

mány ülését, melynek programját lapunk hivatalos részén közöljük.

Fájó rezignációval vesszük a hírét, hogy érdemes titkárunk, ki hosszú éveken át viselte teljes megalégedésre tisztét, — lemondott. Mindannyiunkat aggodó gonddal tölt el, vajjon fog-e a Szövetség alkalmas egyént találni a Bittskey Illés által viselt fontos pozícióra. Mindenesetre körültekintőknek kell lenni az egyén megválasztásánál, kinek kezeibe jóformán a szövetség jövő sorsa lesz lefektetve. A titkári állásnál mindenesetre suly fektetendő arra, hogy az a központban lakjék, az Elnökségnek mindig rendelkezésre álljon s így azzal egyetértőleg összeműködjön szövetségünk s tűzoltói életünk érdekében.

A titkári állás betöltése felől az igazgató választmány határoz alapszabályaink értelmében a folyó hó 22-iki ülésén.

Reméljük, közmegalégedésre! Uj életet kell teremtenünk! Hogy ezt elérhessük, mindannyiunknak közre kell működni. Egyik legfőbb kötelességünk, hogy a szövetségi üléseken minden egyes alkalommal és teljes számban megjelenjünk.

Eredmény csak úgy várható, ha a vidék tűzoltósága összeműködik a központi vezetőséggel, melynek legalkalmasabb tere — a közgyűlések.

A reménynek felkelő napja aranyozza be a láthatárt s a haladásnak friss levegője lengedez körülöttünk. Ujra éledünk! Kezet

a kézbe! Nyujtsuk egymásnak bajtársi jobbként, hogy az így összefűződő hatalmas erő megvalósítsa törekvésünket!

Előre!

HIVATALOS RÉSZ

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei Tűzoltó Szövetség.

114. 1912.

Meghívó.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei tűzoltó-szövetség igazgató válaszmánya folyó hó 22-én délután 4 órakor a vármegye székházán a vármegyei gazdasági egyesület kistermében (I. em. balra) ülést tart, melyre a tagok ezennel tisztelettel meghívotnak.

Budapest, 1912. november 16.

ELNÖKSÉG.

Tárgysorozat:

1. 1912. évi költségelőirányzat.
2. A szövetség képviseltetése Alispán ur jubileumi ünnepségén.
3. Folyó ügyek.
4. Titkár lemondása és titkárválasztás.

A közgyűlés, melynek programja a lap zártáig ismeretlen előttünk, folyó hó 25-én lesz, mely alkalommal a közgyűlésen megjelentek az Alispán urnál jubeliuma alkalmából tisztelegni fognak, miért is kéretnek a bajtársak egyenruhában megjelenni.

NEM HIVATALOS RÉSZ

Tűzbiztosítás.*)

A tűzbiztosítás körüli eseményeket vizsgálva azt a nagyon ismeretes tényt konstatálhatjuk, hogy a múlt esztendő valóban tűzpróbája volt a magyarországi biztosítóknak. A korán kezdődő szárazság, az ország egyes részein jelentkezett rossz termés, az év második felében konstatálható ipari pangás, kisebb-nagyobb mértékben mind előmozdító té-

nyezői voltak a tűzveszedelemnek. Egy 70 milliós tűzkár nemcsak szokatlan, de megdöbbentő is a tűzvédek történetében. A biztosító társaságok pedig bebizonyították hivatottságukat, minden fennakadás és késelem nélkül helyt állottak kötelezettségeikért és fizettek szakadatlanul. Ha figyelembe vesszük, hogy 1910-ben összesen a bejelentett károk értéke 41—42 000 000 korona körül mozgott, míg tavaly meghaladta a 70 000 000 K-t, tisztában lehetünk azokkal az óriási károkkal és veszteségekkel, mit a nálunk működő társaságok szenvedtek. Alig volt város, melyben egyik-másik társaságnak százezreket meghaladó kára nem lett volna.

Az alább következő statisztikai összeállítás a havonként előfordult tűzkárokat csoportosítja, míg az előző évről szóló kimutatások a vármegyénként biztosítva volt értékeket és a kifizetett tűzkártérítéseket teszik szemlélhetővé. Nem akarjuk önmagunkat megismételni, hogy a gyújtogatások és egyéb tüzek körüli észteleteinket itt újból elmondjuk, a helyzet és viszonyok az elmúlt évben is alig változnak, hacsak nem rosszabbodnak.

Hónap	Község	Tűzeset	Károsult szám	Kár koronákban
I	601	743	1128	2639708
II	714	902	1143	1829033
III	994	1271	2033	2552199
IV	1183	1491	3110	4793596
V	899	1092	1855	3568061
VI	973	1192	2521	5346374
VII	1634	2387	5064	11312740
VIII	1642	2310	5093	11653936
IX	1320	1758	3847	7839302
X	1353	1776	2890	4898081
XI	1331	1712	2685	6148816
XII	758	989	1474	2965211
összesen	13402	17623	32857	65547057

Pestvármegye területén az 1911. évben biztosítva volt 3 milliárd 44,464,000 korona, míg a tűzkárokkért kifizetett kártérítés összege 2,552,000 korona.

A magyar és osztrák biztosító társaságoknak évek óta súlyos gondait képezte a malombiztosítási kockázatoknak nagy mértékben való rosszabbodása. A gyárbiztosítási osztályok siraalmasan nézték, hogy a magyar malomipar helyzetének súlyosbodásával fokozott arányban rosszabbodnak a malomrizikók is. A statisztika ijesztő módon bizonyította ezt. A gyári károk 1911-ben még egyszer annyira rugtak, mint 1910-ben. A gyárak utáni kárfizetés 22—24 millióra rugott, vagyis kétszer annyit tett, mint a díjbevétele ezen a téren. Nagy tűzkárok voltak a szövőgyárakban. Csak egy brünni szövőgyárnak egyedül 3 millió korona

*) Ezen cikket mint szemelvényt a Török Jenő Endre kiváló szerkesztésében most megjelent 1913. évi Magyar Biztosítási Évkönyvből közöljük. Bár a cikk a tűzbiztosításra való tekintettel íródott, mindamellett bennünket tüzoltókat is érdekelni fog az a pontos statisztika, mely az egész ország 70 000 000-ós tűzkáraróli számol be. Ez bizonyítja legjobban a mi szükséges agitációnkat.

kárt fizettek ki. A malomiparban 4 millió kárt, a fűrészműveknél pedig 1.50 millió korona kárt kellett fizetni. A gyári üzletnél a fizetett díjak már rég nem fedezik a károkat, úgy hogy a biztosító társaságok ebben a kategóriában a díjak felemelését tervezik. A magyar liszt térvesztésével csökkent a munka, csökkent a kereslet és vele rosszabboltak a munkásviszonyok is. És szinte pontosan kimutatható, hogy mely malmok estek a munkásbosszu, vagy a rossz üzletmenet áldozatává. Az elhanyagolt tűzrendészeti viszonyok, az iparfelügyelők tudatlansága, vagy közönye még rosszabbá tették a helyzetet és a nagy malmokat leszámítva, nagyon kevés, vagy semmi sem történt az elővigyázati vagy óvrendszabályok megtartása érdekében. Ezek hiányában igen természetesen gyakorló jelentéktelenebb tűzkitörésből is borzalmas tűzvész származott, amelynek minden esetben az egész malomépítmény, legtöbbször a raktár és készletek miud áldozatul estek. A vidéki malmok kárfelvételi jegyzőkönyvei igazolják, hogy a kisebb malmoknál sohasem lehetett semmit megmenteni. A fővárosi malmok kárstatisztikája az utolsó években 95%-ig emelkedett, míg a vidéki malmoknál ez a kárány tavaly elérte a magastatot — 150%-ra rugott.

A Brüsseli Világkiállítás R.-T. tűzkár szavatossága.

Az 1910. évi brüsseli világkiállításon volt Lunapark tulajdonosa, akinek telepe a kiállítási tűz alkalmával teljesen elpusztult, beperelte a kiállítás rendezőségét 500 000 fr. kártérítésre. Ezenkívül egy Spiess nevű brémai vendéglős is, akinek a leégett nagy kiállítási épületben vendéglője volt, a kiállítás rendezőségét 200 000 fr. kártérítés iránt perelte. Hónapokig tartó tárgyalások után a bíróság immár ítéletet hozott. A Lunapark tulajdonosa részére egyelőre 50 000 fr. kártalanítást, a német vendéglős részére pedig 20 000 fr. kártalanítást ítélt meg. Ezenkívül szakértőket küldött ki, hogy azok, mindkét iciperes könyveiből a tényleges károsodás összegét megállapítsák. Csak azután fog a bíróság a kártérítés további összegére nézve ítéletet hozni. Az ítélet megokolásában azt mondja a bíróság, hogy a kiállítási bizottság a tűzbiztonságról nem gondoskodott kellőképpen. A tűzbiztonsági berendezést teljesen Brüsszel város tanácsára bízta, ami azonban őt a felelősség alól nem menti fel. A tűzoltóság szolgálata teljesen elégtelen volt, de még az oltási készülékek sem működtek, ami oly felületességre vall, amilyen ily vállalatnál meg nem engedhető. Most már azután más károsultak is kártérítési igényekkel fognak előállni. Az ügyet bonyolulttá teszi az is, hogy a Brüsseli Világkiállítási R.-T. már felszámolás alatt áll. Ezen társa-

ság tagjai tehát egyenként és egyetemlegesen lesznek kénytelenek a szavatosságot illetve kártérítést viselni.

H I R E K

Felhívás! Lapunk immár egy félesztendőös multa tekinthet vissza. És nem minden büszkeség nélkül. A kezdet nehézségével járó tűzpróbát kiállottuk szerencsésen. Igaz ugyan, hogy a bajtársak és testületek részéről imitt-amott közönnel találkoztunk, de ezt már előre is számításba vettük. Nem fűztünk vérmes reményeket első sikerünkhöz, tehát nem is csalódtunk. A lap fennmaradása biztosítva van s a küzdeimes jövő ki fogja váltani azok érdeklődését is, kik ma még közönyösek. Most csak arra kérjük illő tisztelettel lapunk kedves olvasóit, hogy hátralékos előfizetési díjaikat, vagyis az 1912. évre 2.— koronát beküldeni sziveskedjenek, ne hogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen. Egyszerűbb eljárás kedvéért azok, kik 1912. évi (2 kor.) előfizetési díjukat be nem küldték, egyuttal sziveskedjenek az 1913. évit is (összesen 6 koronát) beküldeni. Kérjük lapunk ajánlását és terjesztését.

Egyesületi élet. A dunakeszi önkéntes tűzoltótestület folyó hó 13-án tartotta meg évi rendes zárógyakorlatát a község szokásos érdeklődése mellett, utána jól sikerült táncmulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelmét az országos tüzoitók orthon alap javára fordította. A folyó évben 5 éves szolgálati érmet kaptak: Györffy Tihamér alparancsnok, Bechler János rajvezető, Mogyorósy Ferenc, Meleg György, Molnár Pál örvezetők, Maszarovits József és Lovistyek István tűzoltók. Mint minden évben, úgy ez idén is a legszorgalmasabb és legügyesebb tűzoltók jutalomban részesültek, ez alkalommal az I-ső díjat kapta Mogyorósy Ferenc, II-ikat Meleg György, III-ikat Hopp Sándor. Külön dicséretet kapott a szertár kezelésért Hörömpöli Gábor rajvezető. Előléptetésben részesült Molnár Pál örvezető, rajvezetővé. — Négy tűzoltóság együttes támadási gyakorlata. Október 20-án, az erzsébetfalvai jutagvár területén a gyári tűzoltóság az erzsébetfalvi, kossuthfalvi és soroksári önkéntes tűzoltótestületek részvételével jelképes támadási gyakorlatot tartott. A segítségül jött tűzoltóságok a gyári gőzkürt vészjelére indultak el szereikkel s az érkező csapatok nagyszámú érdeklődő jelenlétében végezték feladatukat. Száznál több volt a támadásban résztvevő tűzoltók

száma s impozáns volt a feladat megoldása. Támadás után diszmenet, majd szolgálati érem kiosztás következett. A gyakorlaton jelen volt Janicsék Andor sz. főv. főparancsnok is, ki mint az országos tűzoltótisztí egyesület elnöke jelent meg az egyesületi elnökség élén.

Kalocsa község az ö. t. egyesület segélyezésére az 1913. évi költségvetésébe 2000 koronát vett fel.

Személyi hir. Bittskey Illés vármegyei szövetségünk sok éven át viselt titkári tisztéről, mint illetékes helyről értesülünk, le akar mondani, hivatkozással főjegyzővé történt megválasztásával járó óriási elfoglaltságára. Fájó rezignációval kell fogadnunk a hirt, mert Bittskey Illés távozásával egy igen nagy ür támad szövetségi életünkben, mely csak igen nagy körültekintéssel lesz pótolható. Bittskey már kora fiatalságától egyik legbuzgóbb katonája volt ügyünknek, megszerezte a tűzoltótisztí képesítést s mint az országos szövetség egykori titkára igen nagy tudással és gazdag tapasztalatokkal vértzetten foglalta szövetségünk titkári tisztét, melyet a legutóbbi időig lelkiismeretes buzgósággal töltött be. Most a helyzetében beállt változás, községi főjegyzői hivatása lefoglalja minden percet, minden gondolatát. Öszinte ember, egyenes jelleme nem engedti fél munkát végezni. Fájó szívvel bár, de a körülmények által kényszerítve, válik meg kedvelt hivatásától. Nekünk is fáj a távozása, de reményt nyújt az a biztos hiedelmünk, hogy nem fog egészen megválni tőlünk s ha már a titkári tisztség terheit nem is fogja továbbra viselni, be fog tölteni szövetségi életünkben egy olyan pozíciót, melynek az ő tudása és gazdag tapasztalatai fényt fognak kölcsönözni.

Táncmulatság az Országos Tűzoltó Otthon javára. A foktói ö. t. október 27-én, szépen sikerült táncmulatságot rendezett az Országos Tűzoltó Otthon javára.

Tűzoltónap. Az október 12—14-ig lezajlott tűzoltónap, mint az eddig nem egész pontos jelentésekből megállapítható, körülbelül 35 000 koronát jövedelmezett, vagyis körülbelül elérte a tavalyi eredményt. Vármegyénk területéről a következő — sajnos nagyon hiányos tudósítással számolhatunk be: Kalocsa október 13-án rendezett az ö. t. gyűjtést utcán felállított perselyekkel, mely 62 korona 17 fillért eredményezett. — Kiskunmajsa. Az ö. t. e. választmányja úgy határozott, hogy nem fogja a közönséget gyűjtéssel zaklatni, ellenben a színművek elkészülése után állandó műkedvelő társasága által egy előadást rendez s annak tiszta jövedelmét fordítja az Orsz. Otthon céljaira. Kiskunmajsa község 20 kor. adományt utalványozott az Otthon céljaira.

A tűzoltónapi gyűjtés eredménye. Bár még nem alakultak ki teljesen az idejű tűzoltónapi gyűjtés végső számadatai, annyi már is megállapítható, hogy ez évben is jelentékeny összeg gyűlt össze a Budapesten felállítandó tűzoltóotthon javára. A budapesti gyűjtésnél a perselyekből befolyt 28 000 korona, csekk-lapon küldtek 4000

koronát, vidékről ezideig beérkezett 14 000 korona, az eddigi eredmény tehát 46 000 korona, ami azonban még közel sem mondható véglegesnek, mert a vidéki gyűjtések eredménye még nem ismeretes teljesen. A központí rendezőbizottság ez uton is ismételtlen kéri a vidéki gyűjtések vezetőit, hogy a befolyt összegeket minél előbb küldjék be, hogy a végleges leszámolást megejthessék s ennek alapján megtehetőek legyenek az előkészületek az otthon alapjainak lerakásához.

Acetylén fáklya. A modern technika fejlődésével a tűzoltószerek gyártása terén is napról-napra újabb és újabb eszközök kerülnek piacra. Legujabban a világítás terén az acetylén kezd tűzoltó terén is hódítani. Egy budapesti magán hivatalnok egy u. n. acetylén fáklyát konstruált, melynek alakja a régi fáklyához hasonlít, fénye azonban sokkal intenzívebb.

A tiszti egyesület kedvezményei. A Magyar Tűzoltó Tisztek Országos Egyesületének elnöksége ezuton hozza a t. tagtárs urak szives tudomására az eddigi kieszközölt kedvezményeket. Kedvezményes jegy váltására jogosító utalványok díjtalanul kaphatók a hivatalos óra alatt, hétköznapokon 5 és 6 óra között, Mészáros János székesfővárosi tűzoltó kezelőtiszt ur, egyesületi pénztárosnál a következő helyekre: Népopera s a Tivoli-, Est-, Apolló mozgókba, továbbá 50 százalékos jegy váltására a Király és Magyar Színházba s a Walther mozgóba és a fővárosi mozgóba. A Royal Orfeum s a Folié Caprice mulató igazgatósága 50 százalék árengedményben. az Uránia tudományos színház pedig 20 százalékos árengedményben részesíti a tiszti egyesület tagjait; igazolásul mindig a folyó évi tagsági igazolvány szolgál. Kedvezményes jegyfűzetek a Hungária fűrdőbe (1 fűzetben 10 jegy, ára 7 kor. Egy belépés díja napi áron 1 kor. 60 fill.) ugyancsak a hivatalos órán kaphatók. Egyéb kedvezmények kieszközlése folyamatban van.

Augusztusi tűzkár statisztika. Magyarországon területén augusztus hóban 1592 tüzeset fordult elő, 5 223 000 korona kárt okozva, míg tavaly ugyanezen időben 196 000 korona volt a bejelentett tűzkár. Horvátország területén szintén javulás észlelhető, mert a tavalyi 694,000 korona kárral szemben az idén csak 48 000 korona kárbejelentés történt. A januártól augusztus hó végéig bejelentett károk száma 9478 volt a tavalyi 11 358-cal szemben, míg értékben 32 000 000 koronára rugott a múlt év ugyanezen szakában előfordult 43,6 millióval szemben. Az idejű augusztusi károk közt is leginkább a gőzfűrészek és gőzmalmok szerepelnek a súlyosabb esetek között. A nagyobb gyári tüzek voltak: a Nógrádmegyei Cukorgyár 124 000 korona, a Tótmegyeri Szikvizgyár 157 000 korona, a Bihardiószegi Gőzmalom 198 000 korona összegben.

A tiszti egyesület felolvasó ülése. A Magyar Tűzoltó Tisztek Országos Egyesülete november 7-én felolvasást rendezett a budapesti önkéntesek üléstermében, mely alkalommal Janicsék Andor egyesületi elnök, a székesfővárosi tűzoltó-

ság főparancsnoka a „Vegyészeti gyárakról“ olvasott fel. A felolvasó részletesen ismertette a különböző vegyi gyárak üzemét s bizonyítván azok veszélyességét, nagy gyakorlati érzéssel tárgyalta a megelőzés módjait. Az óriási anyagot szakszerűen részelve tapasztalataival szemléltetve ismertette a nagyobbára veszélyes üzemeket s különösen a kisebb vegyi műhelyek veszélyességére hívta fel a hallgatóság figyelmét, mint a melyek kicsiny üzemüknél fogva nem eszközölnek oly biztonsági intézkedéseket, mint a milyenek tesznek például a nagy vegyi gyárak. A felolvasás után Markovszky főtiszt és Kállay tiszt szólottak hozzá a tárgyhoz, kik maguk tapasztalatait előadva, megerősítették a felolvasó nézeteit. A felolvasáson nagy számu érdeklődő volt jelen a budapesti hivatásos, önkéntes és gyári, továbbá a környékbeli tűzoltóságok tisztjei köréből, jeléül annak, hogy a komoly tűzoltói munka iránt élénk a bajtársak érdeklődése. A felolvasó ülés után látogatott társasvacsora tartatott a Metropole szálló külön termében.

Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülését október hónapban Pozsonyban tartott gróf Széchenyi Viktor elnöklete alatt. A rendes tárgyakon kívül a színműpályázatokat és a gyakorlati szabályzat revízióját tárgyalták. A gyakorlati szabályzatot bizottság készíti elő s annak elkészüite után a hivatalos lapban közzé teszik, hogy a tűzoltóságok hozzászólhassanak. Az elnökségi ülés végeztével annak tagjai részt vettek a Pozsony vármegyei szövetség közgyűlésén, majd a város, a pazar berendezési tűzoltóságot valamint a színház tűzvédelmi berendezését tekintettek meg.

A királyi díszérem miniatürje. A királyi díszérem alapszabályainak 7. §. értelmében a díszéremet kicsinyített alakban is szabad viselni. Az Országos Tűzoltó Szövetség elkészítette a kicsinyített alakot s azt 1 korona árban bocsájtja rendelkezésére az igényjogosultaknak. A kérelem az Ö. T. Sz. elnökségéhez intézendő.

A tűzoltó szövetség pályamunkái. Az október 1-én lejárt pályázatokra kilenc munka érkezett be és pedig a tűz jelzésre 4, fogat biztosításra 2, cirkuszok tűzbiztonsági kikötéseire, tűzrendészeti felügyeletre és a tanító képezdei tűzrendészeti előadások anyagára 1—1 pályázat.

Mulatság. A sükösdői ö. t. múlt hó 19-én fényesen sikerült szüreti mulatságot rendezett, melyen a védnöki tisztet Melczer Gyula főszolgabíró, vm. tűzrendészeti felügyelő töltötte be.

A Magyar tűzoltótisztek Országos Egyesülete minden hó első csütörtökén a Metropol egyik külön termében társas vacsorát rendez, a budapesti, környékbeli és a fővárosban időző tűzoltótisztek részvételével. Az összejövetelnek a bajtársi szeretet és összetartozandóság érzésének ápolásán kívül, célja szakdolgozók, tűzoltói esetek és tűzrendészeti kérdések megbeszélése. Az első ilyen összejövetel folyó hó 7-én volt a Metropol szálló (Rákóczi-ut 58.) különtermében. A társasvacsorát megelőzőleg fél 7 órakor Janicsek Andor a budapesti hiv. tűzoltóság főparancsnoka, mint

az egyesület elnöke tartott igen érdekes és tartalmas felolvasást a „Vegyészeti gyárakról“, ugy az előadásokon, mint az azt követő vacsorán azok a tűzoltótisztek is részt vehetnek, kik különben a tisztii egyesületnek nem tagjai. Nem mulaszthatjuk el ezen örvendetes hirt a parancsnoksággal közölni s arra figyelmüket s érdeklődésüket felhívni.

Házak kémény nélkül. A kis Bogyiszló község az utóbbi időben sokat hallatott magáról. Ez a Dunamenti kis község egy igazi kis darab Ázsiából. Most arról értesülünk, hogy házain nincsenek kémények s ugy a tűzveszélyesség fokozott. Hiába a járás agilis tűzrendészeti felügyelőjének közbelépése s Boldizsár Bálint parancsnok jóakaratu tevékenysége, a kémények kötelező építését — vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletünk hiányossága folytán — keresztül nem vihetik.

A bécsi ipartörvény és a dohányzási tilalom. A bécsi ipartörvény 83. §-ának g) pontja értelmében „A dohányzás tilos“ feliratu tábla előzetes figyelmeztetésnek veendő s az a munkás, ki ennek dacára dohányoz, felmondás nélkül elbocsájtható. Sajnos — nekünk az ilyen értelmű igen bölcs intézkedés nélkülözniünk kell. Pedig de sok tüzkatasztrófa volna az ilyen rendelet által nálunk is elkerülhető.

Nagy gyári tűz Temesváron. Október 17-én, este félkilenc órakor nagy tűz pusztított Temesváron, a Józsefvárosban. A tűz az egész városrészt elpusztulással fenyegette. Az Első Temesvári Szeszégető és Finomító Részvénytársaságnak bégaparti óriási telepén az asztalos, lakatos és rézműves műhely eddig ismeretlen okból kigyuladt. A tűz nagy veszedelemmel fenyegette a gyárat, amelyben rengeteg szesz van főlhalmozva, minthogy ez a gyár Magyarország egyik legnagyobb szeszgyára. Este fél 9 órakor Fischer Jakab és Breithofer Alajos munkások észrevették, hogy a gyár műhely-épületéből, amelyben senki sem dolgozott abban az időben, hatalmas lángnyelvek törnek elő. Azonnal értesítették a tűzörséget és hívásukra mind a három kerület tűzörsége óriási apparátussal gyorsan a helyszínén termett, hogy hozzáfogjon a tűz lokalizálásához, mert ha a lángok a szesztartókhöz jutnak, ez nemcsak a gyár, hanem az egész városrészt pusztulását jelentette volna. A tűzoltóknak a tüzet csak éjjel után sikerült lokalizálniok. A műhelyek és azok fölszerelése teljesen elpusztult s a kár meghaladja a százezer koronát. A szomszédos épületeket sikerült megmenteni. Az Első Temesvári Szeszégető és Finomító Részvénytársaság gyára 1881. augusztus 2-án már egyszer földig leégett, akkor azonban a veszedelem nem volt olyan nagy, mert a város nem fejlődött olyan rohamosan, mint most és az akkori gyár nem volt ugy beékelve a háza közé, mint a mostani.

Ellopták a király reggelijét. Ezzel a címmel egy szenzációs napi hir járta be a lapokat. És tényleg, ellopták. Még pedig az Öfelségének szánt finom prágai sonkára és kacsasültre az udvari konyha kéményének seprésére rendelt kéményseprő — éhezett, kit természetesen a szemfüles

detektívek mihamar elcsiptek és letartóztattak. De bajba került a várban szolgálatot teljesítő inspekciós tűzoltó is, kinek a kéményseprőt ellenőrizni kellett volna. Őt is felfüggesztették állásától.

Elégett műkincs. A szepesmindszenti római katolikus templom sekrestyése mise után égve felejtette a gyertyákat. A gyertyák tövig égtek, majd felgyújtották az oltárt, a mely régi faragványu műkincs. Az oltár teljesen elégett. A kár meghaladja a 12.000 koronát. A tűz továbbterjedését sikerült meggátolni.

A tűz örültje. Tököl község lakosságát az idei nyáron valósággal halálós félelemben tartotta egy csinos, fiatal leány, a ki rövid pár nap alatt három ízben is gyújtogatott. Junius huszonötödikén éjjel Tökölön kigyulladt özvegy Sachs Józsefné disznóólja. A lángok már a lakóházra is átsaptak, a midőn a tüzet észrevették és csak a gyors mentésnek köszönhető, hogy nagyobb baj nem történt. A tűzvizsgálat minden eredmény nélkül végződött. Néhány nap múlva ismét félreverték a templom harangját. A községben újból tűz pusztított s ez alkalommal is Sachs Józsefné pajtája gyulladt ki. Valaki felgyújtotta a pajtát, mely a benne lévő tárgyakkal együtt földig égett. A tököli csendőrs most már erélyesebb nyomozást indított a tűz okának kiderítése iránt s a vizsgálat folyamán a Sachs-családnál alkalmazott Torma Erzsébet cselédleány ellen sok terhelő adat merült fel. A csendőrség még javában nyomozott az ügyben, a midőn Sachs Józsefné háza borult lángba. A tűz a padláson keletkezett s rövid idő alatt már az egész tetőzet lángokban állott. Torma Erzsébetről most már kétségtelenül megállapították, hogy gyújtogatott, mire a csendőrség a leányt letartóztatta s a pestvidéki törvényszék fogházában helyezte el. A huszonkétéves, lángvöröshaju leány a fogházban eleinte nyugodtan viselkedett, később azonban egyre zavartabb feleleteket adott. Ekkor már sejtették, hogy a leány piromániás s a vizsgálóbíró már előterjesztést is tett Torma Erzsébet elmeállapotának megvizsgálása iránt. Majd a szerencsétlen teremtés dühöngeni kezdett. Fejjel rohant a zárka falának s olyan ordítózásba tört ki, hogy az egész börtönt fellármázta. A leány tört, zuzott celiájában, ágyával eltorlaszolta az ajtót s csak nagynehezen sikerült ártalmatlanná tenni. A leányt erre bevitték a főkapitányságra, a hol a rendőrorvos megállapította, hogy Torma Erzsébet megőrült. Kévéssel utóbb a mentők beszállították a lipótmezei tébolydába. A gyújtogatás miatt megindult eljárást természetesen megszüntették, s időközben kiderült, hogy a leány terhelt családból származik. Apja Kiskunmadarason volt földmives, de az ital eszéet vette s halála előtt rajta is kitört a téboly.

Robbanások kovácstüzeknél. Olyan kovácstüzeknél, melyeket elállításuk után, hosszabb ideig nem használnak, gyakran fordul elő, hogy a tüznek friss szénnel való letakarása miatt a szén-gáz el nem távolodhatván, a fujtatócsőbe hatol. Ha most a fujtatót újra működtetjük, ezen robbanógázok a parázson meggyuladhatnak és néha nemcsak a parázst, hanem a fujtatót is széjjel vetik. Ezen okból csaknem elengedhetetlen egy

oly csapnak elrendelése, mely a fujtatócsövet közel annak nyílásához elzárja. Természetesen lényeges, hogy ezen csap használatáról a kovácstűz pihentetése előtt meg ne feledkezzünk.

Nagy tüzkatasztrófa St.-Louisban. St.-Louisban leégett a „Berlin“ szálloda, amelyik a város legnagyobb hoteljei közé tartozott. Egy vendég bennégett, huszonhárom pedig súlyos égési sebeket szenvedett. A tüzet csak akkor vették észre, amikor már a lépcsők is lángban álltak és a menekülés útja el volt zárva. Százötven szállodai vendég köteleken és létrákon vagy mentőponyvára való ugrással menekült az égő szállodából. A tűz egy labbadózó tifuszbeteg szobájában keletkezett., aki ugyan azonnal fellármázta a szálloda személyzetét, de a tűz olyan gyorsán terjedt, hogy már nem lehetett eloltani és az egész szálloda leégett.

Tüzkatasztrófa egy árvaházban. San Antonio városban (Texas) az ottani katolikus árvaházban, tűz tört ki, amelyik az árvaházat teljesen elpusztította és amelynél többen életüket veszítették. A tűz ijesztő gyorsasággal terjedt, úgy hogy a gyermekek között pánik tört ki, amely megnehezítette a mentési munkálatokat. Az apácák hősies önfeláldozással vitték ki a gyermekeket egyenkint a lángokban álló épületből és így a legnagyobb részüket megmentették. A főnöknő és öt apáca, meg két gyermek azonban a lángokban életét veszítette, egy apáca pedig halálos égési sebeket szenvedett.

Egy község tűzveszedelme. Kaposváról írják nekünk, hogy Berzence községben, addig ismeretlen okból tűz támadt, mely oly gyorsan terjedt, hogy az egész községet veszélyeztetette és csak a tűzoltóság önfeláldozó működésének köszönhető, hogy a tüzet lokalizálni sikerült. Rövid idő alatt leégett öt ház és tizenhatsz melléképület, a benne felhalmozott tömördek takarmánnyal, úgy hogy a kár meghaladja a százezer koronát.

„Simplex“ tömlőáthajlító készülék. A magyar tűzoltósági ipar föllendülésének újabb bizonyosságot szolgáltat a Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság által rövid idő előtt piacra hozott szabadalmazott „Simplex“ tömlőáthajlító készülék. Közismert tény ugyanis, hogy a tömlők a motollán egy helyben való állandó fekvésük következtében a behajtásoknál megtönek, leszakadnak, később megrohadnak és így teljesen tönkre mennek. Mindaddig kézi áthajlítással igyekeztek ezen bajon segíteni, azonban a nehéz és hosszadalmas kézi munkára való tekintettel, a lelkiismeretes áthajlítás a legtöbb esetben elmaradt és csak a veszély idején tapasztaltuk, hogy nincsenek jól konzervált tömlőink. Ezen baj elhárítására szolgál a „Simplex“, amelynek segítségével a tömlők áthajlítása semminemű kézimunkával nem jár, és a csekély beszerzési költség révén állandóan jó karban tartott tömlők vannak. A tömlők élettartalma jelentékenyen megsokszorozódik és így a készülék csekély beszerzési ára néhány hónapon belül teljesen megtérül, úgy hogy a készülék használata a tömlőkben is számottevő megtakarítást jelent. A „Simplex“-készüléket már

számtalan tüzoltó-egyesület beszerezte az egész ország területén, és valamennyien a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak róla.

Edison új akkumulátora. Newyork-long-beachi vonalon próbálták ki először néhány villamosvasuti kocsit, a melyek Edison legújabb akkumulátoraival voltak felszerelve. A próbaut kitűnően sikerült. A kocsik a 42 kilométer hosszú utat 25 perc alatt tették meg, és az elhasznált villamos árammennyiség oly csekély volt, hogy az eddigi legolcsóbb tüzemrendszerrel szemben is 50 százalék megtakarítás mutatkozik. Az új batriával felszerelt kocsik mindegyike egyszeri töltés után 250 kilométer utat tehet meg. Az újból való megöltés igen egyszerű módon, 10 perc alatt történik. A batriákat a kocsikban, az ülések alatt vannak elhelyezve és öt évig eltartanak. Az akkumulátorok pozitív elemei oxidált nikkeltől, a negatív elemek vasoxidból állanak, amelyek ammóniakkal telített tartályokban vannak. Az első ut eredményét a newyorki szakkörök korszakalkotónak mondják, s a tüzoltószergyártás terén is igen nagy jelentőségre lesz.

Mekkora hőséget viselhet el az ember?

Hogy mekkora hőséget bír el az ember, arra vonatkozólag Párisban egyszer a következő kísérletet végezték. Egy henger alakú kályhát négy órán keresztül fűtöttek, azután egy 43 éves spanyol ember, aki a kísérletre vállalkozott, bement a kályhába és 14 óráig maradt ülve egy fapadon. A kísérlethez azbesztruhát és gyapjalsoruhát öltött és az egész idő alatt spanyol dalokat énekelt, míg mellette egy csirke sült. Amikor a kályhából kijött, a pulzusa 134-et vert percenként, 62-vel többet, mint azelőtt. Azután újból fűtötték a kályhát és a spanyol hőember másodszor is bement a kályhába, ahol jóízűen elfogyasztotta a csirkét és egy üveg bort ivott hozzá. Ez alkalommal 110 Réaumur-fok mellett 7 percig maradt a kályhában és utolsó kísérlete az volt, hogy egy deszkára fekette, amelyre gyertyákat is tettek, betolták a kályhába. Öt perc múlva kivették. A gyertyák akkorára teljesen megolvadtak, a hőember ellenben egészségesen és jókedvűen ugrott fel a deszkáról. Ekkor 200-at vert a pulzusa. Utána hideg vízbe ugrott, a melyben 3 percig ide-oda uszott, azután megint olyan jól érezte magát, mintha semmi sem történt volna. Ha ennek a kísérletnek nincs is általános jelentősége, mégis azt bizonyítja, hogy az ember, ha kell, igen nagy hőséget is el tud viselni egészsége veszélyeztetése nélkül.

Az exterritorialitás. Sok mulatságos történet kutforrása az ugynevezett „exterritorialitás”. Tudvalevőleg a követség és nagykövetségek épületei a hozzá tartozó telkekkel együtt „exterritorialitások”, azaz az illető állam területének tekintendők. Ebből aztán gyakran igen vidám jelenetek fakadnak. Bernben néhány év előtt egyszer kigyuladt a francia követség épülete. A berni tüzoltóság teljes készenléttel gyorsan kivonult és rövidesen el is oltotta a tüzet, de az oltási munkalátoknál nem járt el nagyon kiméletesen. Elég az hozzá, hogy a francia nagykövet, Arago, egy jovialis öreg ur,

fennakadt azon, hogy a tüzoltók több dolgát meg rongálták, és elpanaszolta az ügyet a tüzoltó-parancsnoknak. Ez azonban igazi republikánus kedélyességgel csak ennyit felelt: No, hisz ezt a jövőben könnyű lesz elkerülni. Egyszerűen Párisból hozatja majd, nagykövet ur, a tüzoltókat! Arago megértette a viccet és nevetett a találó válaszon.

T Ű Z E K

Október 3. Ujkécskén id. Oppenheim Adolfnál. Oka ismeretlen. Kár 300 kor. — Okt. 5. Ujkécskén Seres Józsefnél. Oka rossz kémény. Kár 70 kor. — Október 6. Pétermonostorán Kerekes Lászlónál. Oka gyújtogatás. Kár 1600 kor. Jászszentlászlón özv. Garas Mátyásné. Oka rossz kémény. Kár 200 kor. — Okt. 12 Kiskunmajsán K. Balog Lászlónál. Oka gyermekjáték. Kár 100 kor. Szankon Tandari Jánosnál. Oka gyújtogatás. Kár 595 kor. — Okt. 18. A kalocsai érseki uradalom egyik bérleti gazdaságában egy teljesen új cséplő gép leégett. A tüzet a fék erős surlódása okozta. Egyidejűleg több asztal is leégett. Kár 10,000 kor. Kohárszentlőrincen Drozdik Jánosnál. Oka gondatlanság. Kár 411 kor. Kispesten Falkai Ignác asztalos mesternek Vas Gereben-utcában lévő műhelye leégett. — Okt. 21 Pétermonostorán Gál Antalnál. Oka ismeretlen. Kár 914 kor. — Okt. 24. Kohárszentlőrincen Faragó Ferencnél. Oka gondatlanság. Kár 800 kor. — Okt. 29. Móricgáton Csipkó György tanyáján nagyobb menységű gabona lett a lángok martaléka. A tüzet egy 4 éves gyermek okozta, miközben gyufával játszott. — Nov. 4. Miskén a gazdaközönség tulajdonát képező 35 kocsiszalma leégett. Oka gondatlanság.

MENTŐÜGY.

A B. Ö. M. E. gyásza. A Budapesti Önkéntes Mentő Egyesületet súlyos veszteség érte. Löbl Vilmos dr. mentő főorvos meghalt. Löbl dr. 14 évet töltött a mentő egyesület szolgálatában s halála nemcsak a mentők köreiben, hanem a társadalom széles rétegeiben is mély részvételt kelt, mert az agilis orvost nagy intelligenciája és rokonszenves modora folytán mindenütt nagyra becsülték.

A mentők működése. A Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület szeptember havi működése beleszámítva a segélynyújtások, szállítások, mozgóórségek munkáját stb. 2642 esetben összegezhető. Első segélyben részesítettek 1057 férfit 350 nőt és 46 tíz évnél fiatalabb gyermeket. Nappal 1004, éjjel 449 alkalommal. Folyó évi összes működése 24.138 volt.

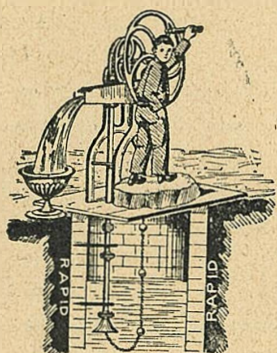
Mátrai Antal és Tsa

Részvénytársaság

BUDAPEST

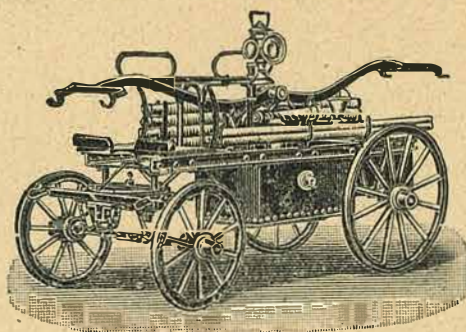
VI., Teréz-körút 33. sz.

Sürgőnycim: Mátfeik 22—26.

Szabadalmazott
„RAPID“
 láncos
 kútszivattyúk
 egyedüli gyártói

15 000 darab használatban

Seltenhofer Frigyes Fiai

Cs. és kir. ud-vari szállítók **Sopron** Alapított: 1816-ban.

Ajánlják elismert kitűnő gyártmányaikat, u. m. tűzifecskendőket és mindennemű

tűzoltó-felszereléseket, kútszivattyúkat gazdasági s házcélokra, pöcögödörtisztító-gépeket és trágyalésvivattyúkat. Harangokat és vasharangállványokat. Házi vízvezetékeket és fürdőberendezéseket. Öt évi jótállás. Kedvező feltételek. Képes árlapok és költségvetések ingyen.

Budapesti Szabóiparosok

Termelő-Szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

BUDAPEST

VII. Hársfa-utca 24. sz.

Alapított 1900-ban.
 Telefon-szám 90—27.

Készít mindennemű egyenruhát, sapkát. Szállítója több vidéki rendőrhatalóságnak, tűzoltótestületnek, pénzügyőrségnek, vármegyének, Budapest városának, a magy. kir. államvasutaknak, a budapesti magy. kir. postaigazgatóságnak.

Üzemében 600 kisiparost foglalkoztat.

Előírással elsőrendű tűzoltótisztai és legénységi sapkákat készít:

NÉMETH FERENC
 sapkagyáros KISMARTON
 Telefon interurban 35. szám

Teljes tűzoltói felszerelések. ruházat, kürtök, balták, sisakok stb. Egyleteknek kellemes részletfizetésre is Kíűntetve Páris: aranyéremmel és keresztrel.

Kívánatra árajánlattal és mintákkal szolgálók.

SCHWARZ ARTUR

KÖNYVNYOMDÁJA
 KISKUNMAJSÁN

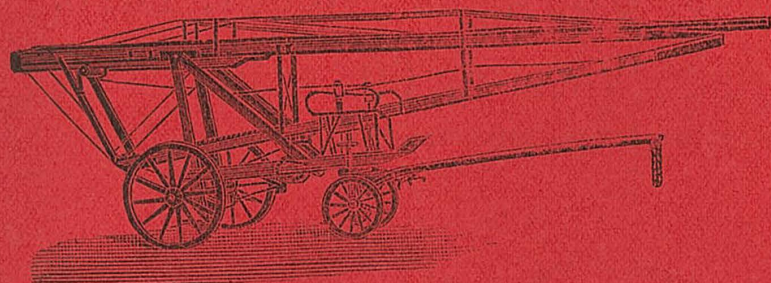
Elvállal mindenféle nyomtatványok gyors elkészítését. legolcsóbb árban.

FEIK és TRÉBA, BUDAPEST

V. ker., LIPÓT-KÖRUT 22. SZ.

Telefon: 168—30.

Sürgőnycim: Feréba, Budapest.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás tűzoltó szerekben, egyéni felszerelésekben és fecskendőkben különösen pedig

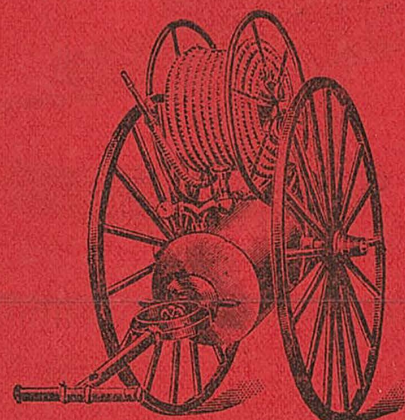
létrákban.

„AJAX” vegyi tűzoltógép

nélkülözhetetlen tűzoltóságok, gyárak stb. számára.

Az „Ajax” hatalmas erejével csodálatosan küzd a tűz ellen és soha sem hasonlítható össze a kis kézi készülékkel. Egyszeri töltés olyan hatást eredményez, mintha 16000 liter vizet lövelnénk gyors ütemben a tüzre. Nyomban eloltja az égő olaj, celluloid, szesz, petroleum, benzin, terpentín, kátrány és egyéb olyan anyagokat, amelyek ellen a víz tehetetlen. A gép 24 m. távolságra és 18 m. magasságra hatalmas gázsugarat lövel.

Ára kb. 200 liter űrtartalmu szegecselt vastartánnyal, két nagykerékű tolószerkezettel, 30 méter hosszú tömlővel, mely orsóra van tekerve, 1300 korona.

„Ajax” vegyi tűzoltógép.

Uj!

Különlegesség!

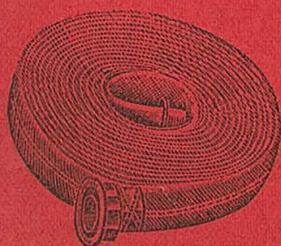
Uj!

Schöne-féle egytetemes tűzoltó-sugárcsővek

Sugárcső, mely beállítható egyenes sugárra vagy szórásra a legfinomabb permetezésig és egészen is elzárható védő- (ernyőalakú) sugárral.

Ára 40—52 milliméter belv. tömlőhöz darabonként 65 korona. — Ezen sugárcsővek áremelés nélkül a kívánt csavarzattal vagy kapcsolással lesznek ellátva.

A tűzoltó szakmába vágó mindennemű felszerelésekről és a tűzoltóságoknak szükséges cikkekről kívánatra különleges képes nagy árjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük.

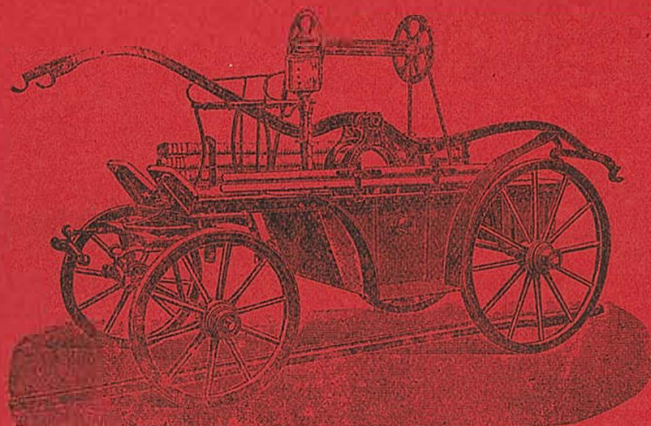
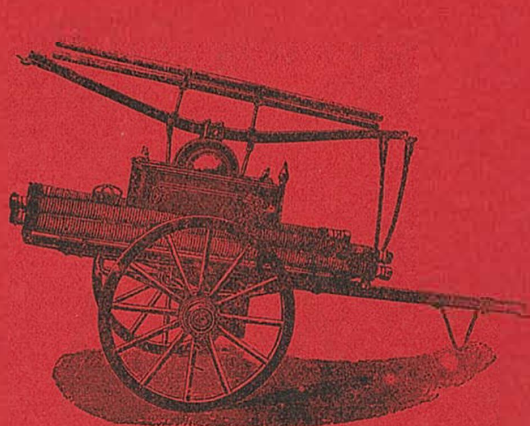

Sürgöncim: „Szivattyár Budapest“ — Alapított 1858-ban
Telefonszám: 72—08 vagy 72—09.

Budapesti Szivattyu és Gépgyár Részv.-Társ.

Budapest, VI. kerület, Váci-ut 69. szám.

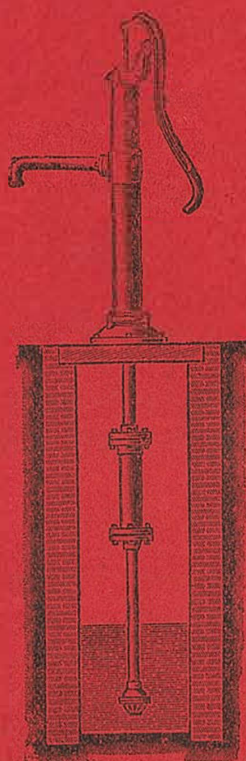
József Főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója.

Községi kocsifecskendők, két- és négykerekű mozdonyfecskendők,
hidroforok, vészvonalok, kertifecskendők stb.

Gőzfecskendők, benzínmotorfecskendők, kombinált benzínmotor és kézfecskendők, szénsavas fecskendők. Szer- és személyszállító kocsik, vízfordó- és öntözőlajtok. Pöccgödörtisztító készületek.

Méző - szivótömlők és kender-nyomótömlők. Kutszivattyúk városi, gazdasági, házi, tüztölcélokra, kézi, járgány és géphajtásra, bármely mélységre. Az eddig szállított fecskendők száma 18 000.

